

Algemeen

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen.

Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Thema voor deze Nieuwsbrief is: wanneer heeft de raad iets voortgebracht?

Reglement van Orde

Artikel 16 Gemeentewet roept al decennialang dat de raad een Reglement van Orde (RvO) voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vaststelt.

Het is gebruikelijk hierbij uit te gaan van het model dat de VNG hiervoor klaar heeft liggen.

Echter: het model is geen verplicht keurslijf; het staat de raad vrij om het naar zijn eigen hand te zetten en zijn eigen vergaderinzichten in het door hem vast te stellen RvO te verwerken.

Oftewel: het besluitvormingsproces dat de raad in het dualistisch tijdperk heeft uitgedacht en vormgegeven moet zijn neerslag vinden in het RvO.

Commissies in het RvO

Mijn idee is dat de raad daarbij feitelijk (en daarmee juridisch) alle clubs, commissies en andere gremia die de raad om zichzelf heen positioneert in dat RvO een plaats zou moeten geven.

Waarbij de bevoegdheidsgrondslag van het RvO niet alleen artikel 16 Gemeentewet is, maar daarnaast ook de artikelen 82 tot en met 84.

Immers: elk door de raad ingesteld “gezelschap met een missie” heeft de Gemeentewettelijke status van “commissie”.

Dit ter inleiding.

Eigen invulling: tot hoever?

Als de raad aldus een RvO tot stand brengt waarin hij zijn eigen vergadercyclus vastlegt, kan hij op diverse plaatsen zelf zaken invullen.

Zoals: hoeveel commissies zijn er, wie bemensen de commissies, wanneer is sprake van een fractie.

Zaken die de Gemeentewet dwingend regelt lenen zich er niet voor om in afwijkende vorm in het RvO te worden opgenomen. Hiermee doel ik o.a. op het besluit- en stemquorum als vastgelegd in de artikelen 29 lid 1 en 30 lid 1 Gemeentewet.

De Gemeentewet biedt geen ruimte aan een raad om in zijn RvO zelf bedachte besluit- of stemquora vast te leggen.

Besluitquorum en stemquorum

Een raadsbesluit = pas een raadsbesluit als daaraan de meerderheid van het aantal zitting hebbende raadsleden heeft deelgenomen. En de meerderheid van het aantal uitgebrachte stemmen geeft een raadsbesluit.

Met een cijfervoorbeeld: in een raad van 21 leden is van een geldige stemming sprake wanneer minstens 11 zitting hebbende leden daaraan heeft deelgenomen.

Als van die 11 stemmen 6 voor of 6 tegen hebben gestemd, is het voorstel aangenomen respectievelijk verworpen.

Ruimte voor eigen quora?

Nu zijn er gemeenteraden die in hun RvO eigen quora hebben opgenomen. Bijvoorbeeld: bij het vaststellen van de agenda voor de raadsvergadering kan de stem van minstens 2 fracties bepalend zijn bij het doorvoeren van een wijziging in de agenda.

Of: een raadslid kan interpellatie houden als een betekenende minderheid hem daarvoor toestemming geeft. Terwijl artikel 155 lid 2 Gemeentewet bepaalt dat de raad toestemming moet geven voor die interpellatie.

Een “gewoon” meerderheidsbesluit dus.

Laat duidelijk zijn, dat “eigen quora” in een RvO gelijk staat aan het fors overschrijden van de maximumsnelheid die voor een openbare weg Wegenverkeerswettelijk geldt! Met het daarbij behorende flitsrisico.

Een gemeenteraad is geen algemeen bestuur van een buurtvereniging. Maar een gezelschap die zich aan de Gemeentewet moet houden. Zie in dit verband artikel 14 Gemeentewet.

De wet en de raad

Tal van wetten noemen “de raad” met zoveel woorden. Als daarvan sprake is, moet een raadsbesluit worden genomen. Zonder raadsbesluit is er niets “van de raad” afkomstig.

Artikel 169 lid 4 Gemeentewet (bijvoorbeeld) bepaalt dat het college “de raad” gelegenheid moet geven voor het ter kennis van het college brengen van wensen en bedenkingen bij een voorgenomen collegebesluit tot het aangaan van een privaatrechtelijke rechtshandeling die voor de gemeente ingrijpend is. Hierbij kun je denken aan een besluit tot deelneming in een noodlijdend pretpark.

Of: de mogelijkheid die de raad ingevolge artikel 35 lid 3 Wet gemeenschappelijke regelingen heeft om zienswijzen inzake een ontwerpbegroting van een gemeenschappelijke regeling kenbaar te maken. Ook dan is een raadsbesluit vereist.

Praktijk hier en daar is, dat raadsleden per mail wordt gevraagd om te reageren. Kan het zijn vóór datum X. Op datum X worden de ingekomen reacties gebundeld, et voilà: er is een raadsbesluit.

NIET DUS. De optelsom van reacties van raadsleden levert geen raadsbesluit op!

Raadsbesluit vergt raadsvergadering

Er is één gelegenheid die rechtsgeldige raadsbesluiten genereert, en dat is de (kan het zijn: openbare) raadsvergadering als bedoeld in de artikelen 19 en 20 Gemeentewet.

Met de daarbij behorende besluit- en stemquora als bedoeld in de artikelen 29 lid 1 en 30 lid 1 Gemeentewet.